

Vårt behov av tröst

[210411] *Vårt behov av tröst* är titeln på en legendarisk textsamling av Stig Dagerman, postumt utgiven av Olof Lagercrantz 1955. Dagermans ursprungliga novell 'Vårt behov av tröst är omätligt' är från 1952 och återfinns i dag inläst av Stellan Skarsgård 2016 i en produktion av dottern Lo Dagerman som kan ses på You Tube.

Dagermans erfarenhetsvärld är efterkrigstidens, medan den föreställning gruppen Trail The Blaze nu presenterar riktar sig till vårt nu i form av personkonflikter, stress och överkonsumtion. En liten leksakshäst står i centrum för att förmedla tillståndet i tiden och om hästen minns jag att just Olof Lagercrantz en gång skrev, att om den var en symbol för nervositet och oro, var kon något helt annat, en som tog sig fram genom tillvaron idisslande.

Föreställningen *Comforter* idisslar inte, det garanterar musikern Erik Dahl och spelaren Charlotta Grimfjord Cederblad, den senare är den som för och fördelar ordet.

Föreställningen spelas i ett litet utrymme (rum kan man knappast kalla det) ute i Partihallarna, närmare bestämt i Stigbergets bryggeri. Den är en produktion inom Folkteaterns breda verksamhetsfält, som i pandemitiden finner fram till nya exklusiva rum av scenkonst för liten publik. Närmast väntar *Dödsdansen* i en privat lägenhet. Nämnda föreställningar med bara en person i publiken.

Att krångla sig fram till dessa skymda, tidigare okända platser är i sig ett äventyr, i hot av virus blir det föremål för en personlig beslutsamhet under ansvar och såväl tillit som beslutsamhet betalar sig. Som ensam åskådare bjuds man i det här fallet en utmaning i närheten till de två aktörerna och därtill ett formgivande mått av medverkan genom bestämda estetiska och motiviska val, som innebär att man aldrig ges tillfälle att ge avkall på ögonblickets koncentration och mottaglighet. För en kort stund är du en absolut privilegierad och ställer krav på dig själv därefter.

Comforter växer till en föreställning med mängder av associationer och förbindelser. På golvet ligger något som kommer att benämnas *comforter*, dvs täcke, och som du till sist ges tillfälle att vila under, ett stycke vitt teddytyg försett med ett brokigt landskap av figurer och fantasier, inte olikt paradisen i Jonas Gardells *Torka aldrig tårar utan handskar* (2012), där en av protagonisterna är familjebunden till Jehovas vittnen, vars visioner av evigheten gör ett sådant intryck på den homosexuella gemenskapens samlande kraft, Simon J. Bergers Paul, att han låter sin egen begravning materialiseras i just denna kitschiga bildvärld: pasteller, frukter, pärlor – ett evigt paradiset!

I detta paradiset uppfordras man att placera två bilder som vid olika tillfällen under föreställningens gång plockats fram som personliga val och som i mitt fall i båda fallen resulterade i två kraftigt störande inslag i idyllen, orosmoment som det i kortfattad form gavs tillfälle att ytterligare reflektera över och i någon mån namnge. (Det visade sig då att jag missuppfattat den ena bilden fullständigt – det jag tolkade som en detalj ur ett folkmyller påminnande om den franske 1800-talsmålaren Auguste Renoir visade sig vid närmare eftersyn vara ett begravningsståg, själva kistan hade jag uppfattat som en barnvagn – se där våra förrädiska blickar och ständigt gäckande medvetanden!)

Det här är en föreställningsform som är öppen för åskådarens eget erfarenhetsrum, vilket betyder att man lämnar den med utvidgad uppmärksamhet på var man för närvarande befinner sig, också i rent geografisk mening, varför man betraktar den omedelbara omgivningen på helspänn några timmar framåt.

Det upprepas flera gånger i tilltalet man utsatts för, att ingenting är rätt eller fel, det viktiga är att varje beslut fattas utifrån ett ärligt uppsåt. Det är också vad man intensivt upplever vara denna föreställnings ursprung och intention. En tro på konstens omfattande betydelse, som gör att jag drar mig till minnes följande ord ur Robert Redfords tacktal vid tilldelandet av *life-achievement-Oscar* 2002:

– *Art cannot only survive change – it can lead it.*

För Stig Dagerman var medvetenheten om den konstnärliga talangen så skör att han räddes dess försvinnande var gång han tog den i bruk. I närvarande föreställning tas man vid handen i ett större mått av tillförsikt och leds – åt vilket håll förblir däremot en öppen fråga.

■ Kjerstin Norén

Bilden: Erik Dahl och Charlotta Grimfjord Cederblad. Fotograf: Magnus Bergström

Comforter

av och med Trail The Blaze

kreatörer och aktörer: Erik Dahl och Charlotta Grimfjord Cederblad

scenbild: Lars Magnusson

koreografi: Pia Nordin

en produktion under Folkteatern i Göteborg I Partihallarna, Stigbergets Bryggeri, april 2021

(Föreställningen spelas på engelska.)

<https://www.alba.nu/sidor/37912>